Peter Shaffer: Amadeus

Příběh o střetu dvou skladatelů,
nezkrotném talentu a touze umlčet Boží hlas.

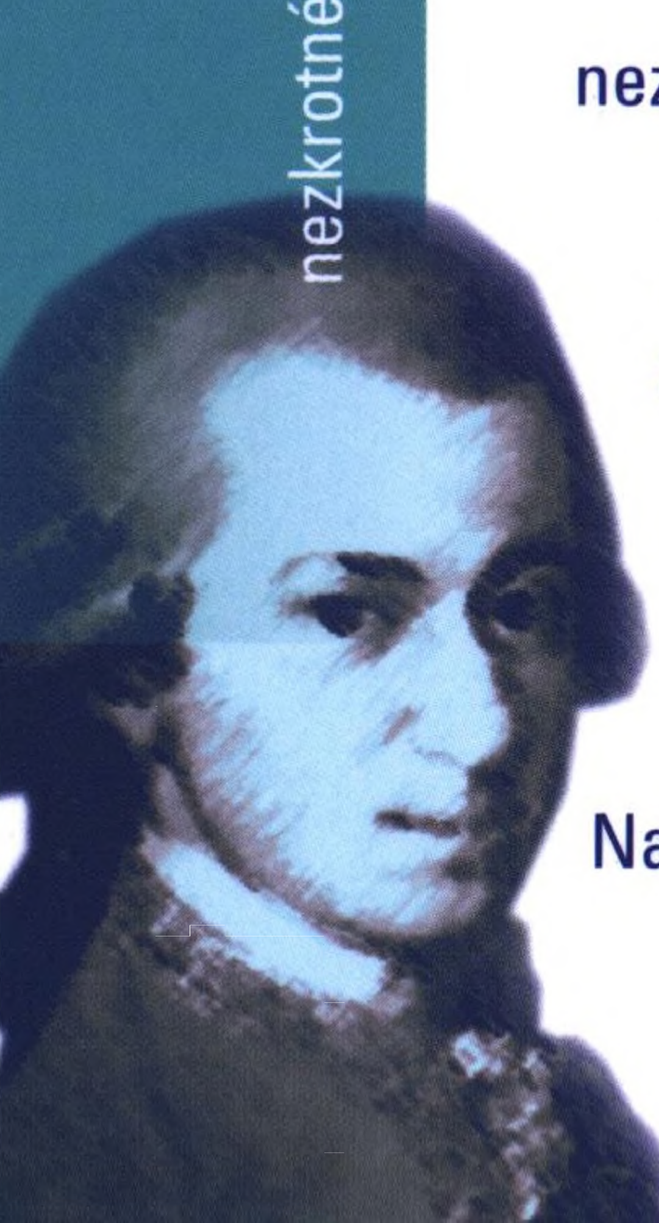

Vídeň pochmurných listopadových dnů roku 1823. Hudební skladatel Antonio Salieri, který se desítky let těšil slávě a obdivu nejvyšších společenských kruhů monarchie, zůstává na sklonku svého života zapomenutý a opuštěný. Sám se svým temným tajemstvím…

A přitom všechno mělo být jinak. Od mládí měl Salieri jedinou touhu, skládat hudbu ke slávě Boží. A skutečně mohl žít a komponovat kolébán sladkým vědomím přízně Stvořitele – získal místo u císařského dvora a tvorba mu přinášela peníze i uznání. Dokud se neobjevil Mozart. Nafoukané, nezralé děcko, obscénní živočich, který kašle na společenský řád a do centra pozornosti staví jen sebe a svou hudbu. Svou hudbu. Okamžik, kdy ji Salieri poprvé uslyšel, pro něj znamenal nemilosrdné prozření. Nikoli jeho, ale Mozarta si Bůh vyvolil, aby skrze jeho dílo zjevoval svou velikost. Proč? Proč obdařil geniálním nadáním primitivního, sebestředného mladíka a oddanému Salieriemu nechal nahlédnout vlastní průměrnost?
Na tuhle krutou nespravedlnost se rozhodne dvorní skladatel odpovědět bojem. Nikoli s Mozartem, ale se samotným Bohem. Tím, že zničí jeho miláčka, Amadea.

Ale ani Wolfgangův společenský úpadek, ani jeho nemoc a smrt, jež Salieri připisuje své nevraživosti a svým intrikám, nemohou zničit Mozartovu věčnou hudbu ani zabránit, aby právě ona dávala lidem znovu a znovu pocítit dotyk nebe.

Přestože ve skutečnosti byl vztah obou skladatelů korektní či dokonce přátelský, drama Petera Shaffera a později především oscarový film Miloše Formana učinily z Mozarta a Salieriho symboly božského talentu a těžkopádné snaživosti, jejichž střet právě jedinečná hudba povyšuje z přízemní nevraživosti na boj o přízeň Nejvyššího. Nejen dramatický, ale právě i hudební potenciál díla byl impulsem k rozhlasovému zpracování. Inscenace vychází ze Shafferova textu v překladu Martina Hilského a režisér Dimitrij Dudík obsadil hlavních rolí Martina Fingera (Salieri) a Marka Lamboru (Mozart). Konstanci, Mozartovu ženu, si zahrála Eliška Zbranková, císaře Josefa II. ztvárnil Kamil Halbich. Zvukové a hudební řešení je v tomto případě nejen koncepčním prostředkem, ale klíčovým tématem inscenace a bohatě využívá Mozartovy hudby. Připravili ho mistr zvuku Radek Veselý a zvukový designér Stanislav Abrahám.

Klára Novotná